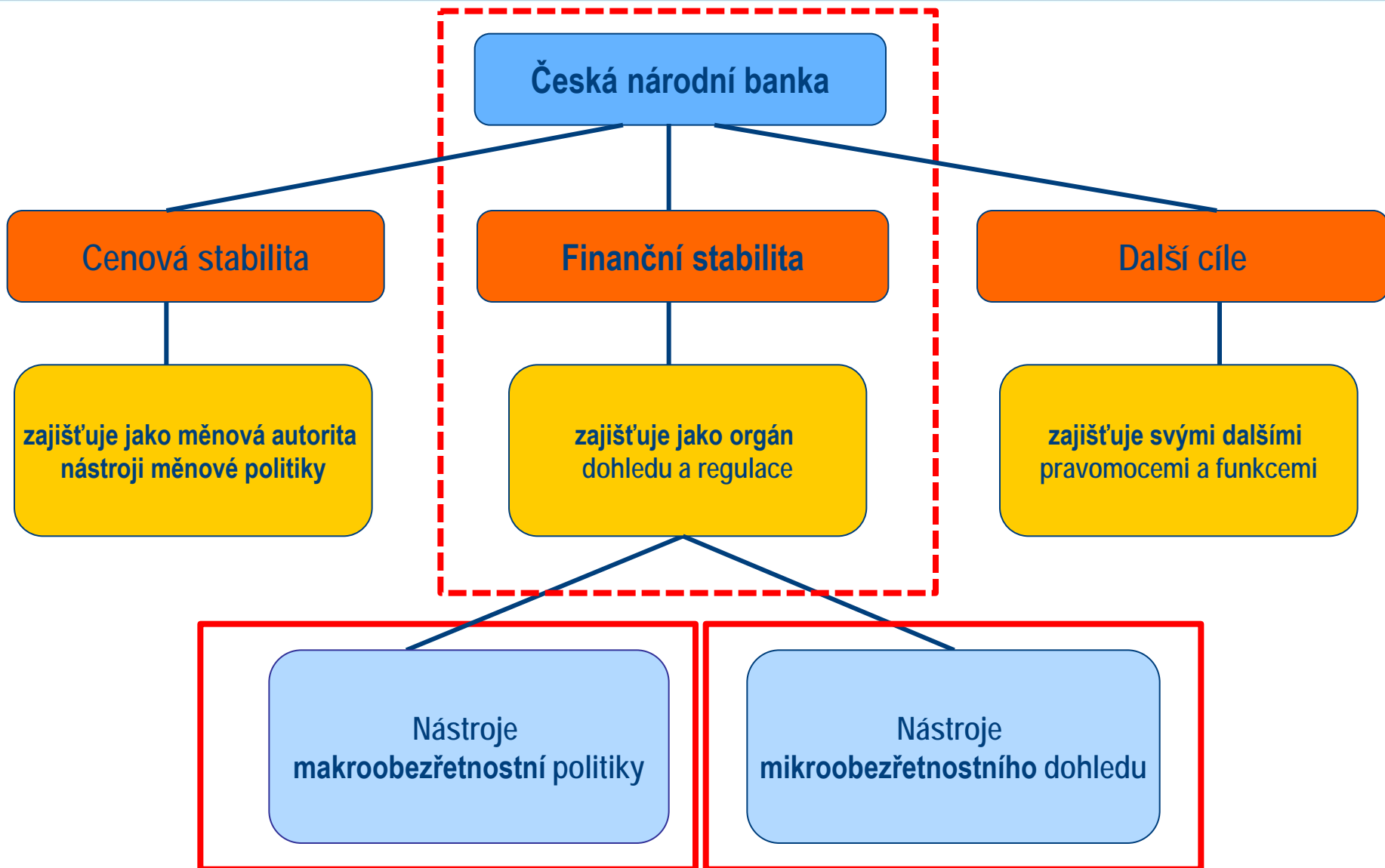

Aktuální měnová, makrobezřetnostní a mikrobezřetnostní politika ČNB

Vladimír Tomšík
Viceguvernér
Česká národní banka

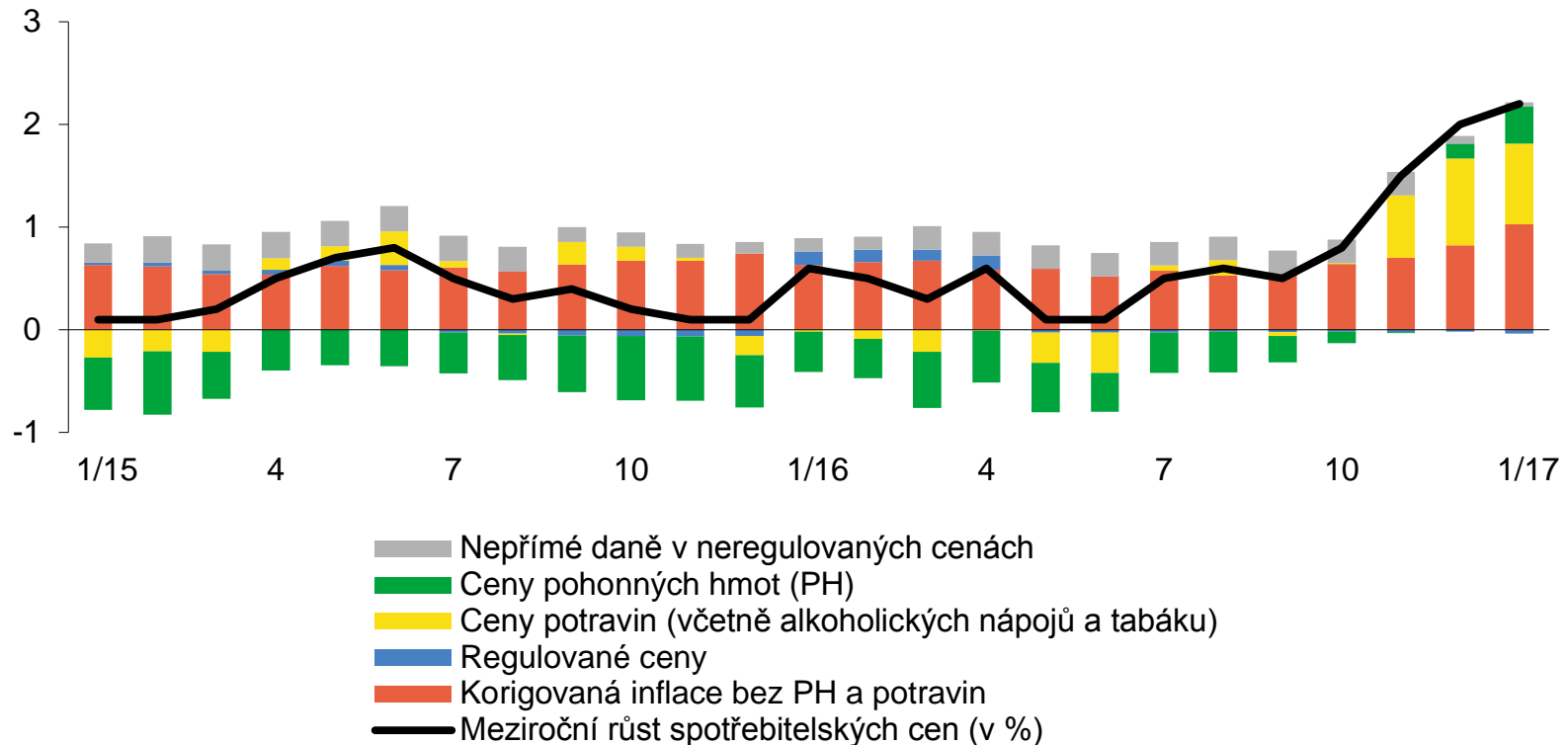
Konference „*Rozvoj a inovace finančních produktů 2017*“
Fakulta financí a účetnictví, VŠE Praha
17. února 2017

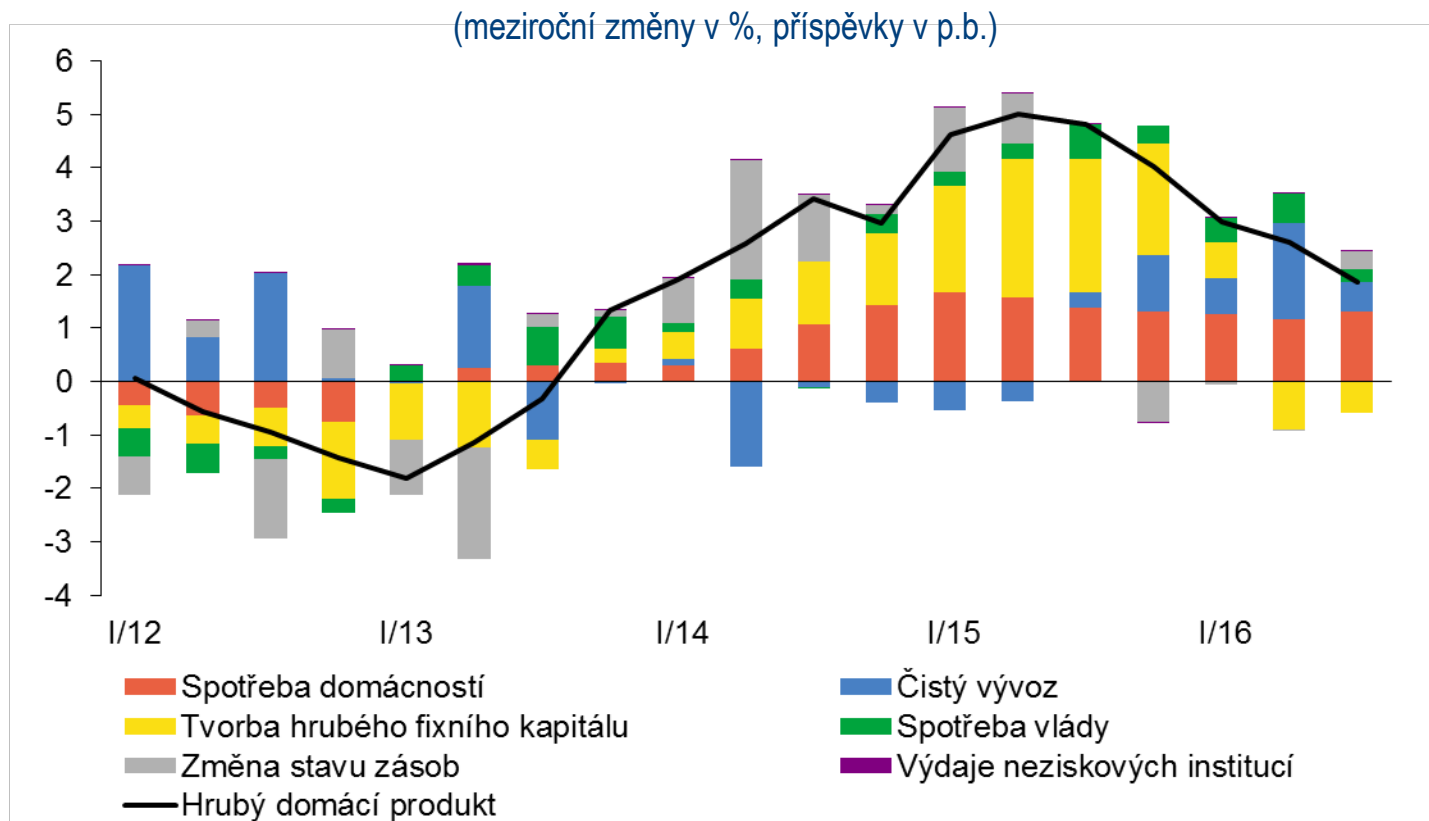
I.

Měnová politika, její cíle a nástroje

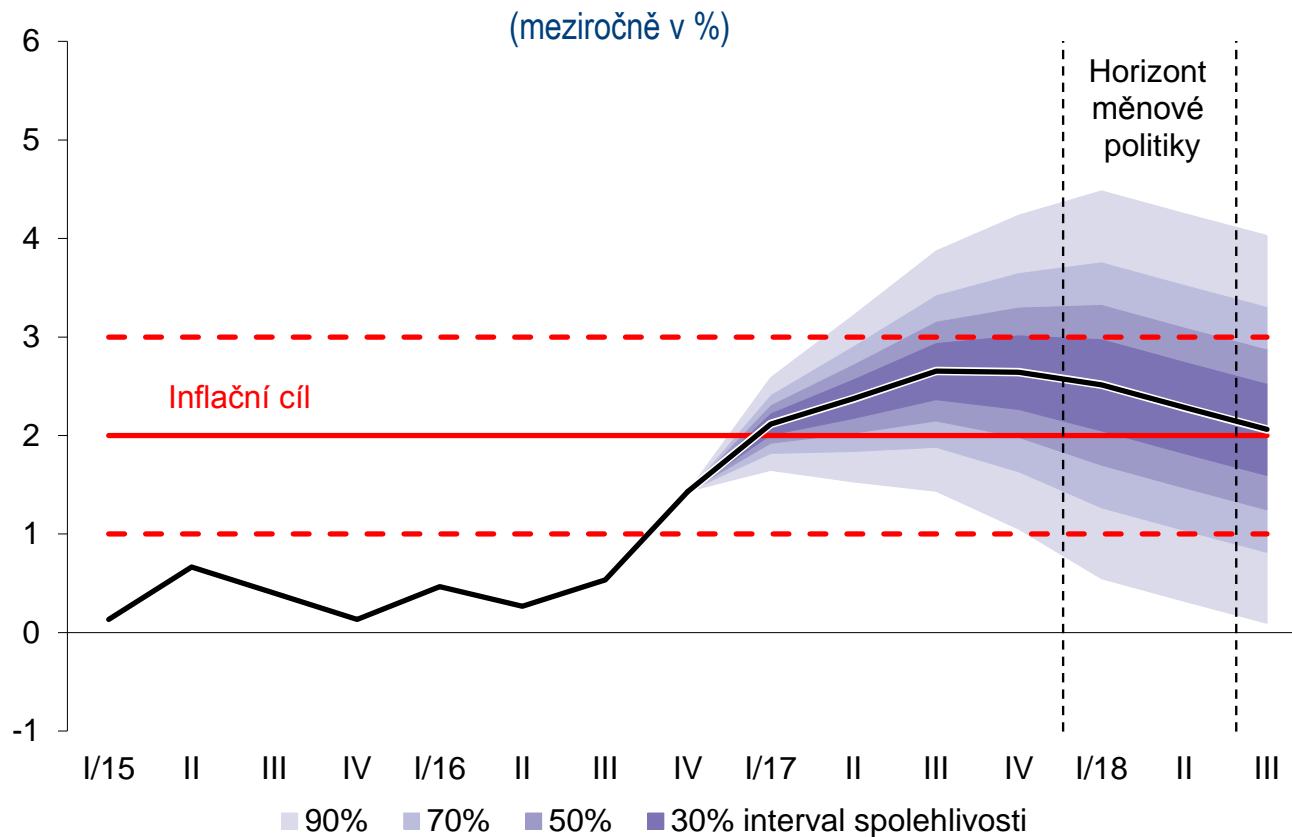
(meziročně v %, příspěvky v p.b.)

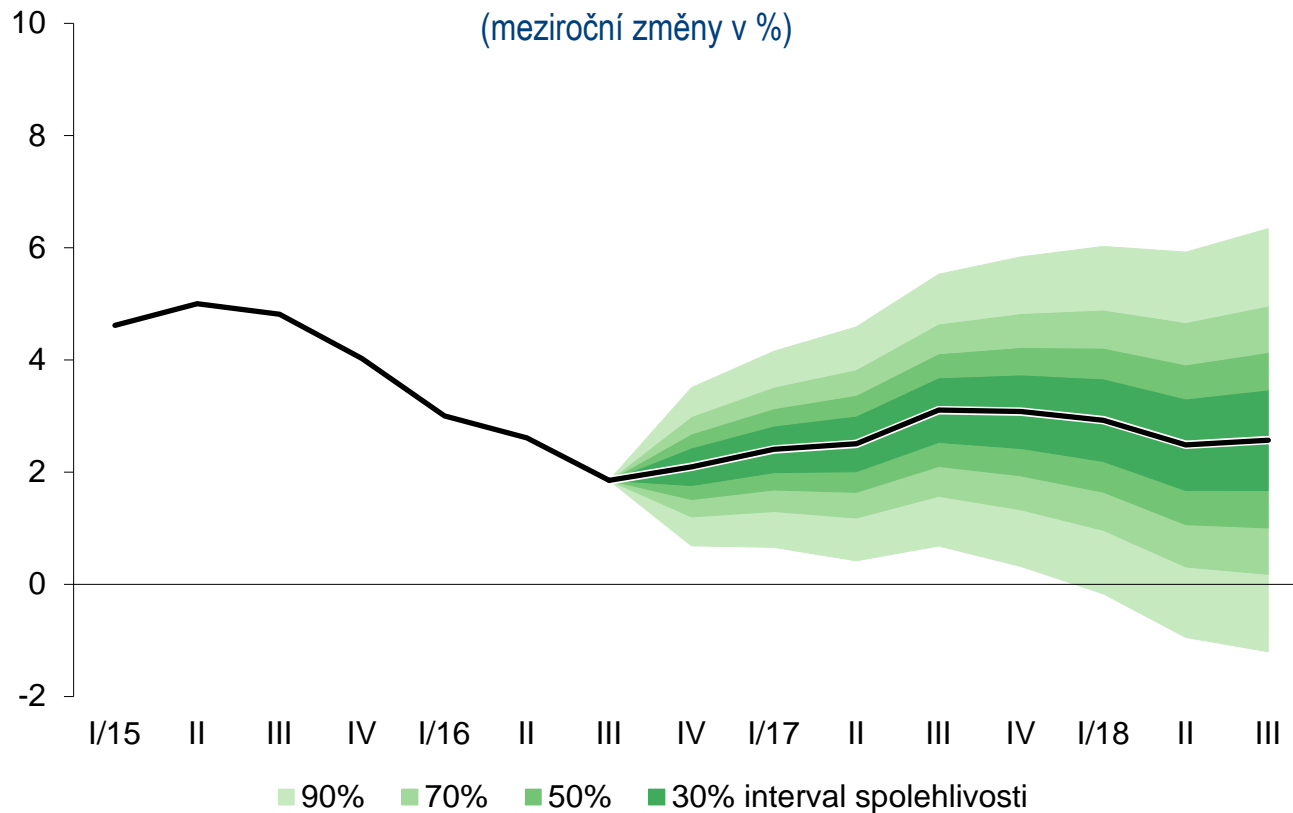
- Inflace v závěru roku 2016 výrazně zrychlila a vrátila se k 2% cíli ČNB.
- Ke zvýšení inflace přispělo nečekaně rychlé oživení růstu cen potravin spolu s nárůstem jádrové inflace, v níž se kromě rostoucí ekonomiky a mezd v promítá i vliv zavedení EET.
- Dle očekávání již zcela odezněl pokles cen pohonných hmot.

- Růst HDP ve třetím čtvrtletí 2016 zpomalil těsně pod 2 %.
- Stabilním tahounem růstu je spotřeba domácností.
- Příspěvek čistého vývozu se výrazně snížil v souvislosti s viditelným zvolněním dynamiky vývozu.
- Pokračoval znatelný pokles fixních investic.

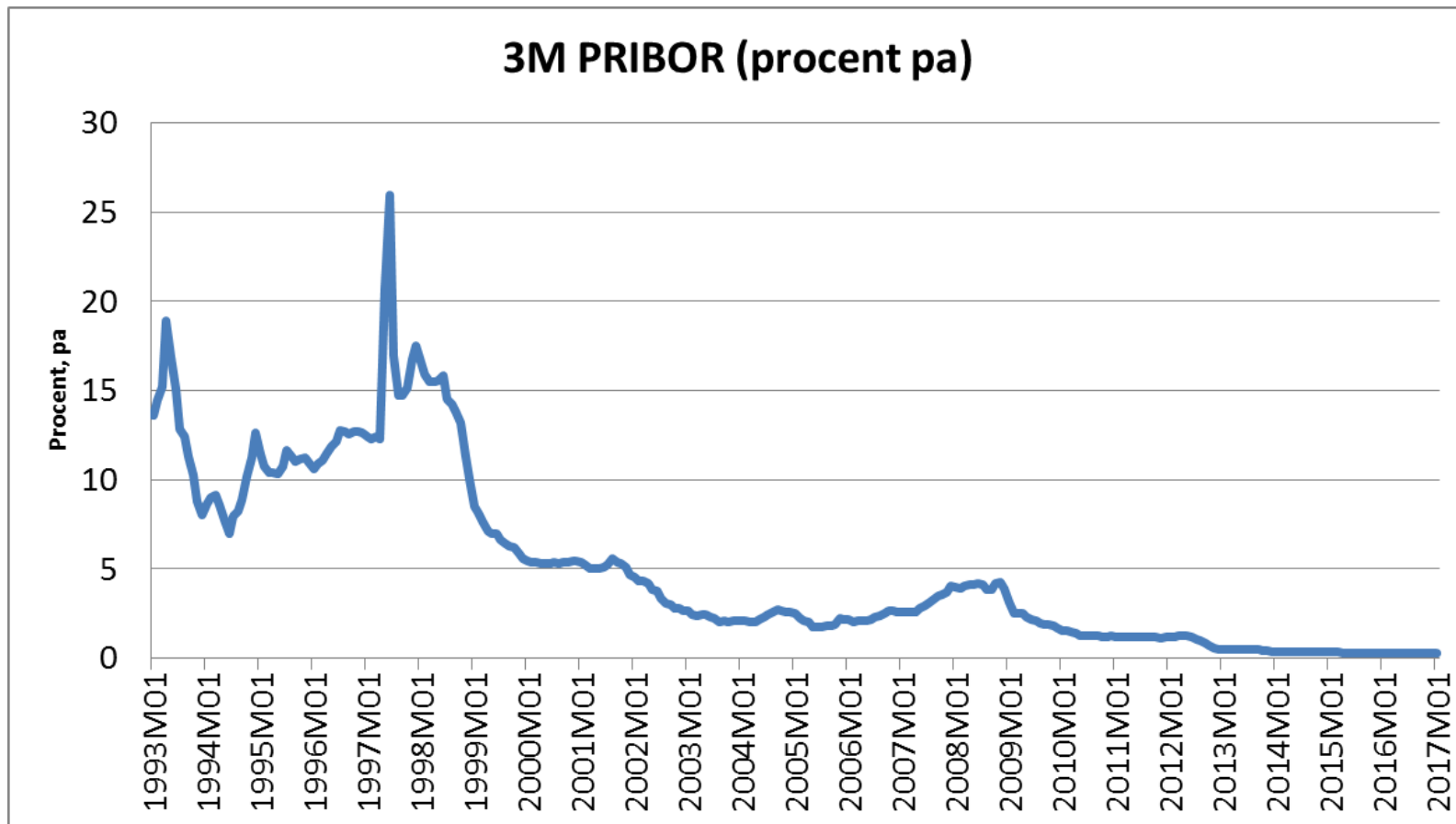

- V průběhu roku 2017 se inflace dále zvýší do horní poloviny tolerančního pásma cíle, na horizontu měnové politiky se bude k cíli shora navracet.
- Ke zvýšení inflace přispěje vývoj domácí ekonomiky včetně mezd a obnovený růst cen průmyslových výrobců v eurozóně.
- Zrychlí všechny složky inflace s výjimkou regulovaných cen.

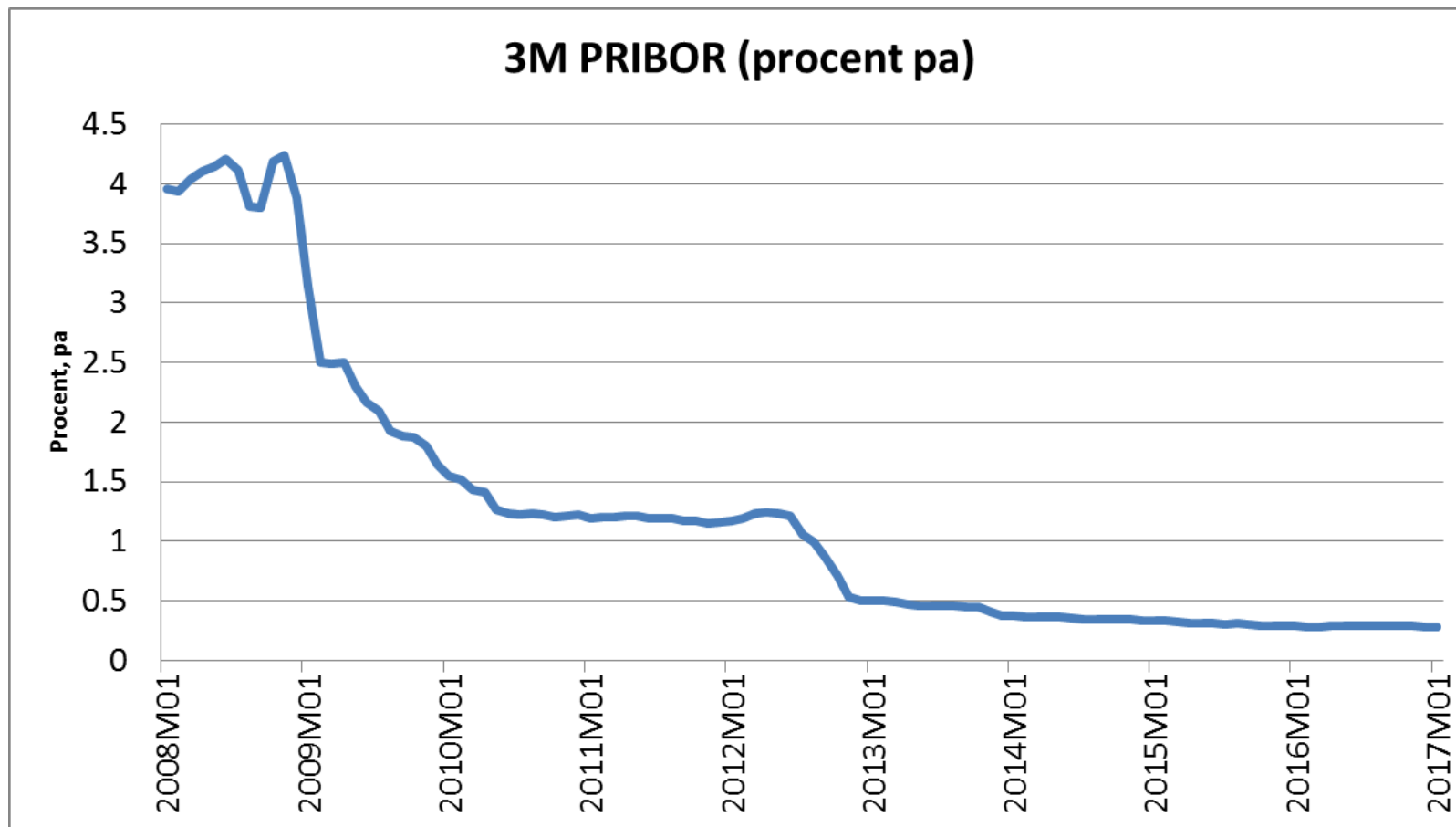

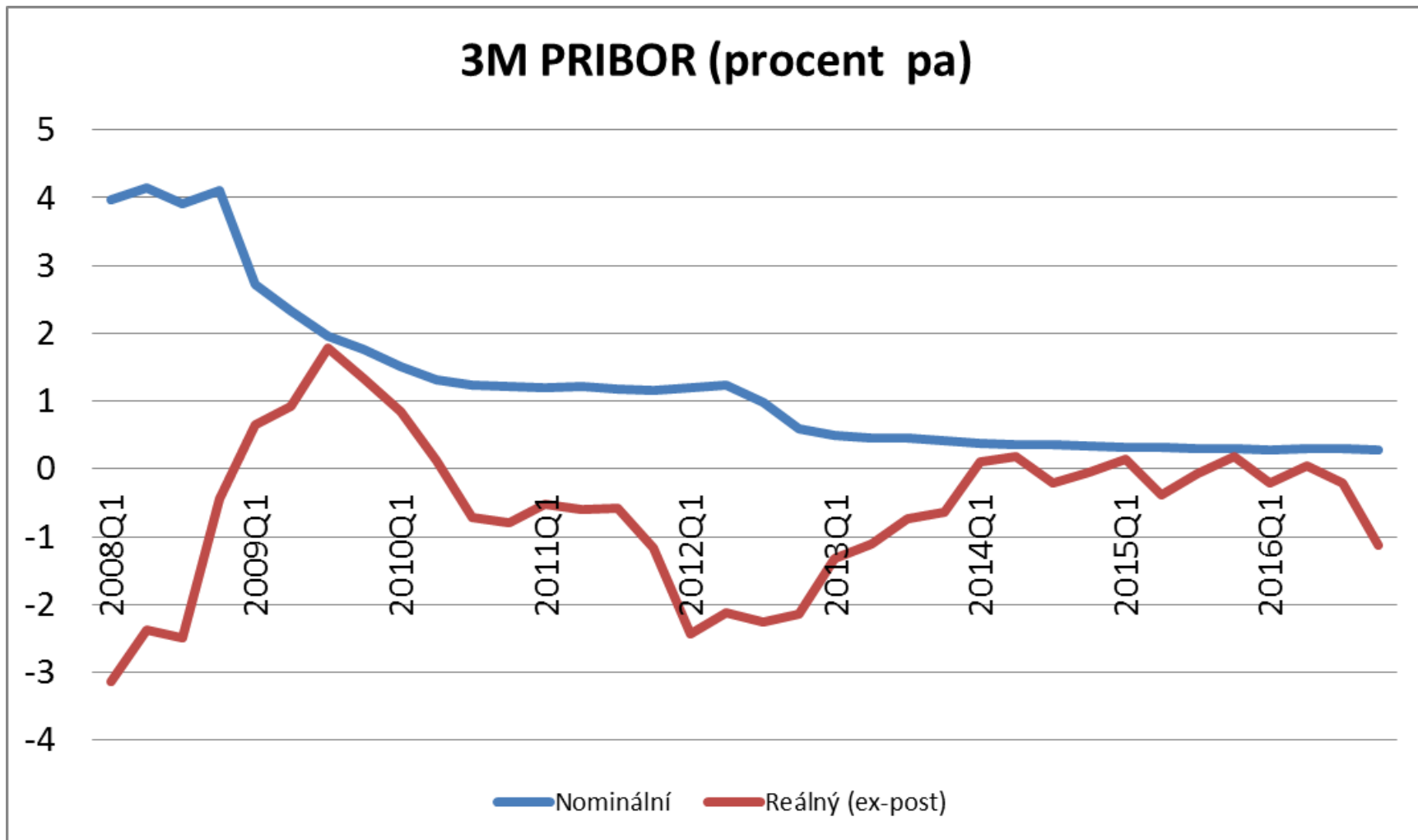
- Růst HDP v roce 2016 dle předpokladů prognózy dosáhl 2,4 %.
- V letech 2017 a 2018 dynamika HDP zrychlí na 2,8 % z důvodu obnoveného růstu investic spolufinancovaných z fondů EU a urychlení růstu vývozu při stabilním růstu spotřeby domácností i vlády.

Měnová politika ČNB od roku 1993

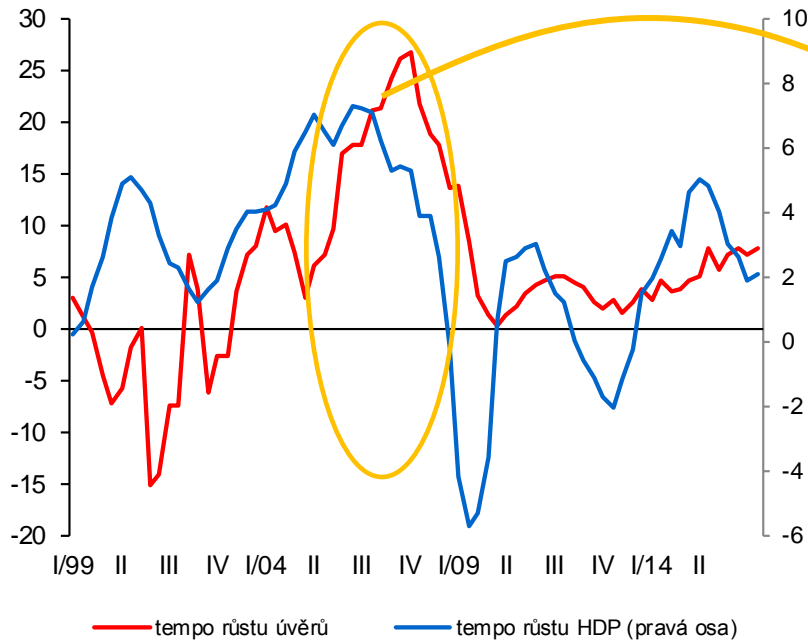
II.

Makroobezřetnostní politika, její cíle a nástroje

- Systémové riziko vzniká v dobrych časech:
  - Banky v konjunkturu poskytují více úvěrů s větší benevolencí.
  - Rizikovost těchto úvěrů se projeví v následující recesi v nárůstu podílů úvěrů se selháním.

Procyklické chování ekonomiky

(1999-2016, meziročně v %)

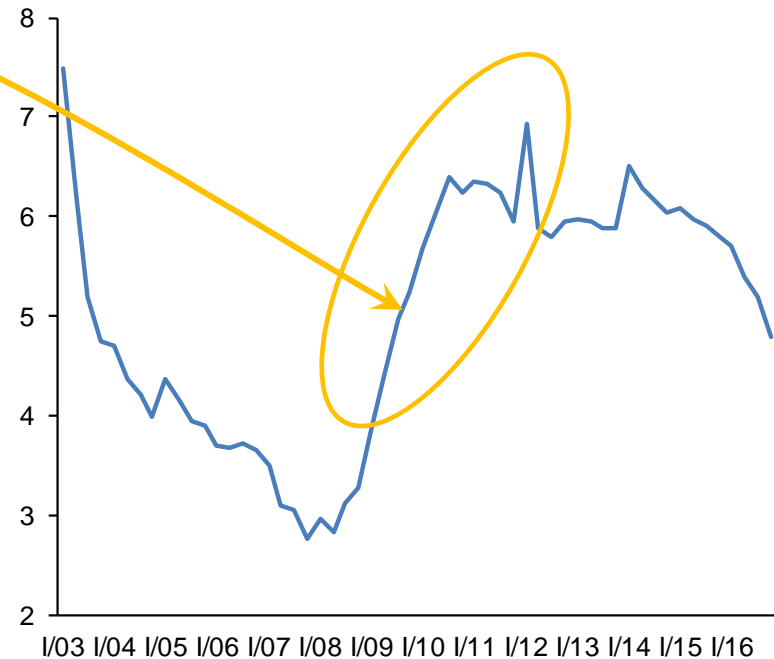

Pramen: ČNB, ČSÚ

Pozn.: Odhad růstu HDP pro Q4 2016 dle prognózy ČNB

Podíl úvěrů se selháním

(2003-2016, v % bankovních úvěrů)

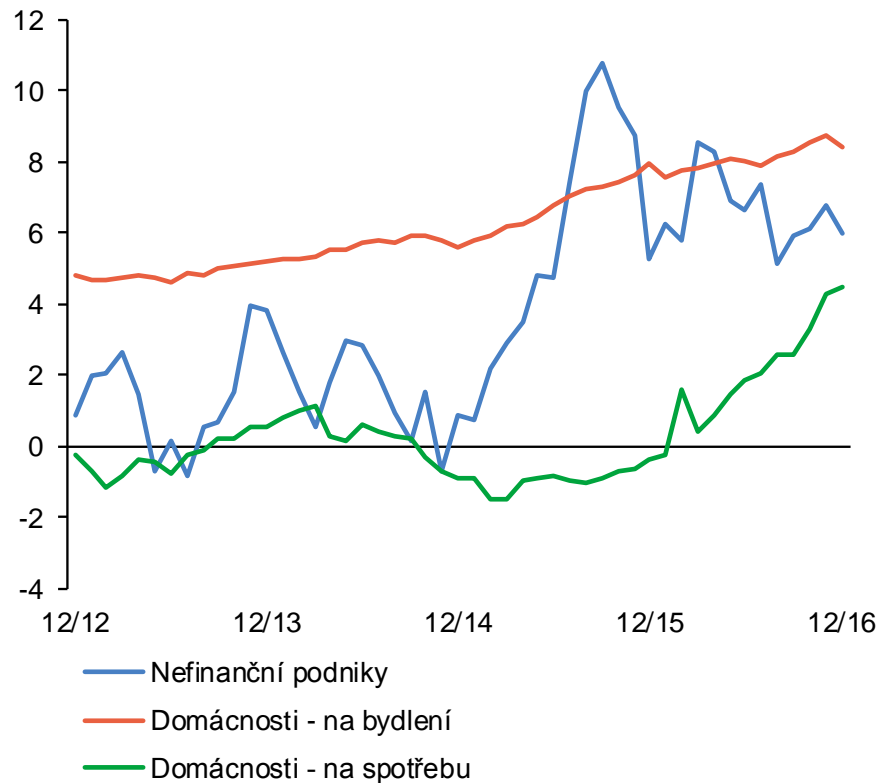

Pramen: ČNB

- Banky reagovaly na klesající úrokové výnosy snahou o nárůst objemu úvěrů.
  - Tempo růstu úvěrů výrazně převyšuje tempo růstu nominálního produktu.

Meziroční tempo růstu bankovních úvěrů soukromému nefinančnímu sektoru

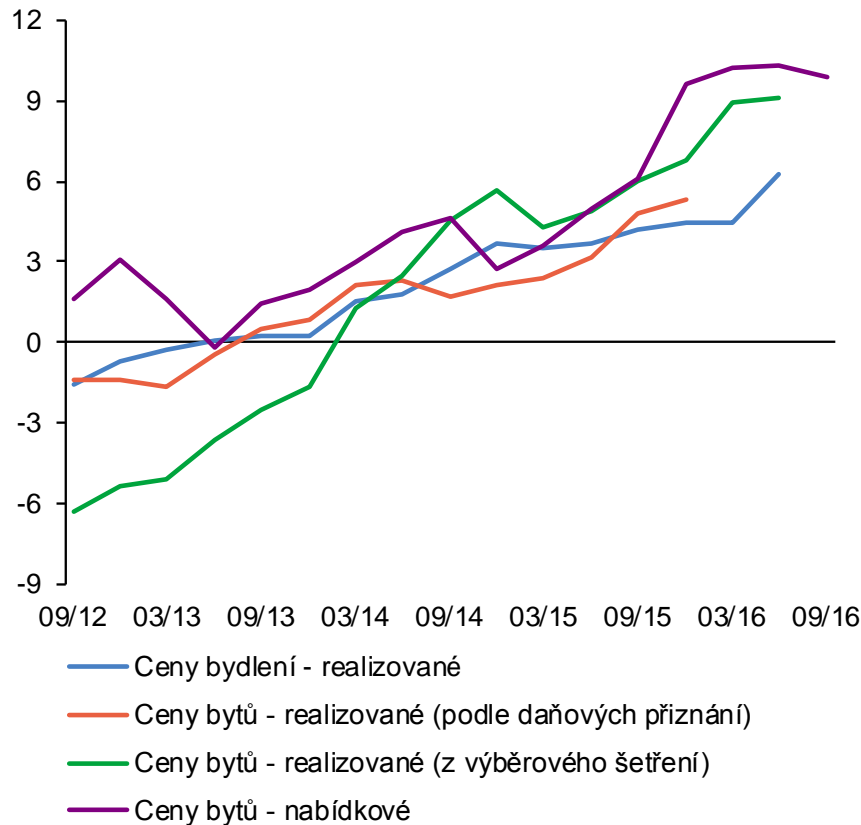
(v %)

- Rychle rostou nejen nabídkové, ale i realizované ceny bytů.
- Ukazatele udržitelnosti cen bytů se zhoršují.

Realizované a nabídkové ceny bydlení

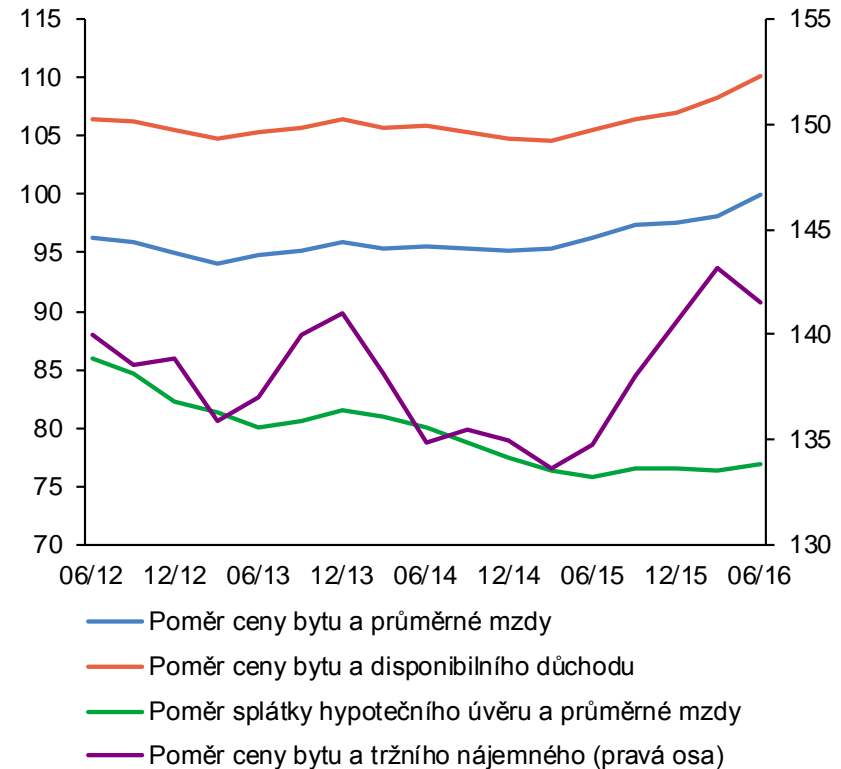
(meziroční změny v %)

Pramen: ČSÚ

Ukazatele udržitelnosti cen bytů

(průměr 2000–2007=100^{a)})

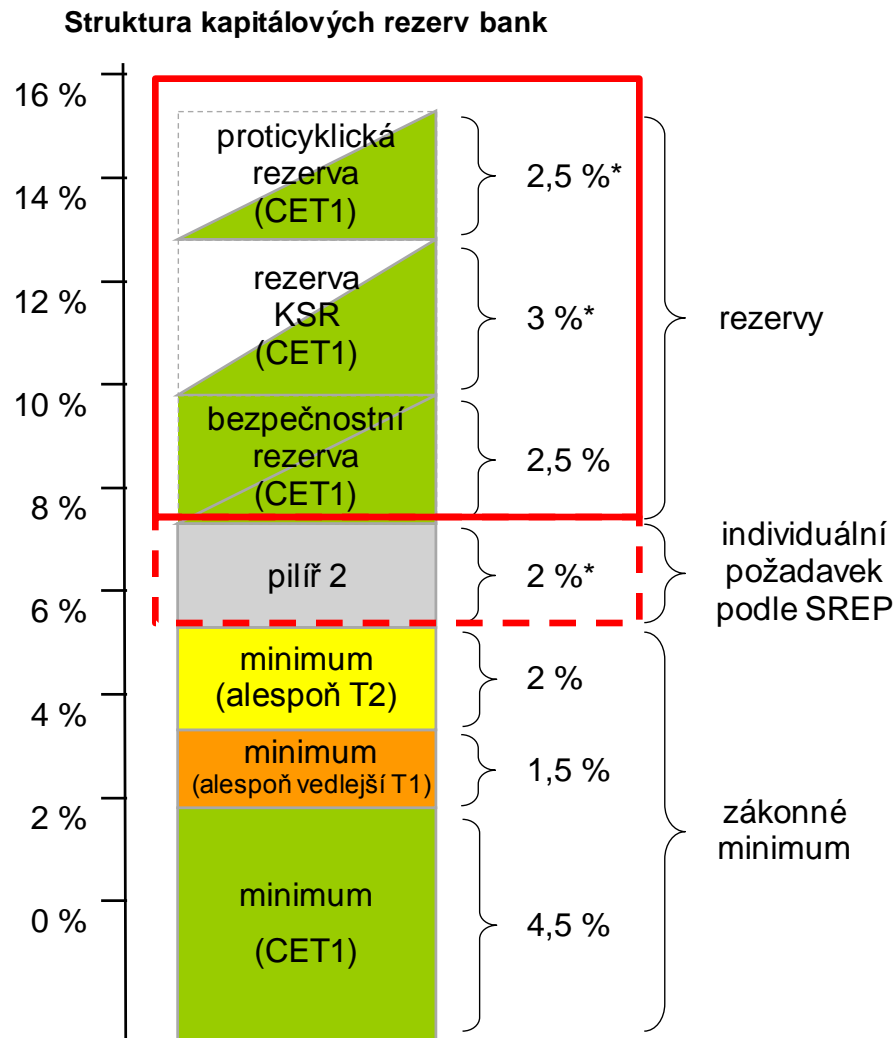

Pramen: ČSÚ, ČNB, Institut regionálních informací

Pozn.: ^{a)} Pro poměr splátky hypotečního úvěru a průměrné mzdy 2004–2007 = 100 z důvodu omezené dostupnosti údajů o úrokových sazbách na nové úvěry na bydlení.

- Důležitým nástrojem obezřetnostní politiky jsou zátěžové testy.
  - ČNB je využívá k pravidelnému hodnocení odolnosti jednotlivých sektorů vůči velmi nepříznivým šokům i k nastavení kapitálových nástrojů.
- Bankovní sektor:
  - makrozátěžové a mikrozátěžové testy solventnosti a makrozátěžové testy likvidity
- Pojišťovací sektor:
  - mikrozátěžové testy solventnosti (v loňském roce ve spolupráci s EIOPA)
- Penzijní sektor:
  - makrozátěžové testy solventnosti
- Sektor veřejný financí:
  - riziko koncentrace českého vládního dluhu v bilancích bank
- Domácnosti:
  - riziko předluženosti domácností vedoucí k potížím se splácením úvěrů

- CRD IV/CRR svěřuje ČNB pravomoc posílit schopnost bank absorbovat ztráty prostřednictvím kapitálových rezerv.
  - Skupina rezerv (bezpečnostní, ke krytí systémového rizika a proticyklická) se stala součástí instrumentária v průběhu druhého pololetí 2014.
  - V nezbytných případech je možno za makrobezpečnostním účelem využít i „neplošné“ opatření podle Piliře 2.

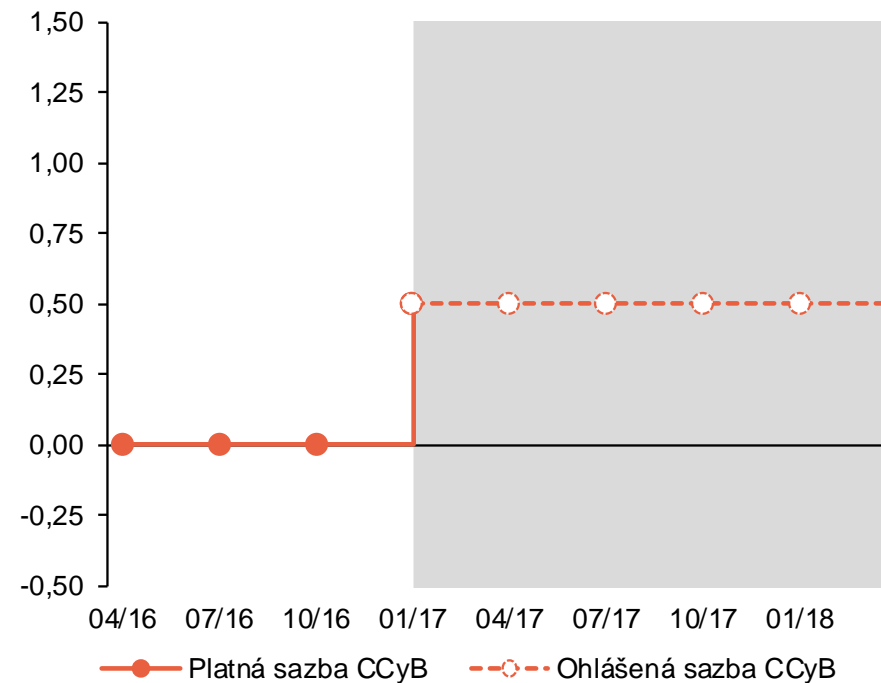
* Předpokládané horní hranice, ale skutečné hodnoty mohou být i vyšší.

- Bezpečnostní rezervu v plné výši 2,5 % CET1 jsou od července 2014 povinny držet všechny banky.
- CRD IV také nabízí ČNB alternativní možnosti stanovení požadavků s ohledem na systémovou významnost bank.
  - ČNB se rozhodla z praktických důvodů využít rezervu ke krytí systémového rizika (SRB); aktuálně aplikujeme na pět bank:
    - Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka ... 3 %
    - UniCredit Bank ... 2 %
    - Raiffeisenbank ... 1 %
- Alternativním nástrojem je kapitálová rezerva pro jiné systémově významné instituce (J-SVI).
  - Pro rok 2017 patří do seznamu J-SVI: Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka, UniCredit Bank, Raiffeisenbank, PPF FH B. V, Jakabovič & Tkáč.
  - ČNB tento nástroj prozatím nevyužívá, preferuje flexibilnější rezervu ke krytí systémového rizika.

- Sazbu proticyklické rezervy pro expozice umístěné v ČR stanovuje ČNB od srpna 2014 jednou za čtvrtletí.
- ČNB může sazbu nastavit až na 2,5% z domácích expozic.
- V prosinci 2015 stanovila ČNB poprvé nenulovou sazbu ve výši 0,5 % CET1 s platností od 1.1.2017.
- Příklady oznámených nenulových sazeb proticyklické rezervy v Evropě:
  - Norsko 2 %
  - Švédsko 2 %
  - Slovensko 0,5 %

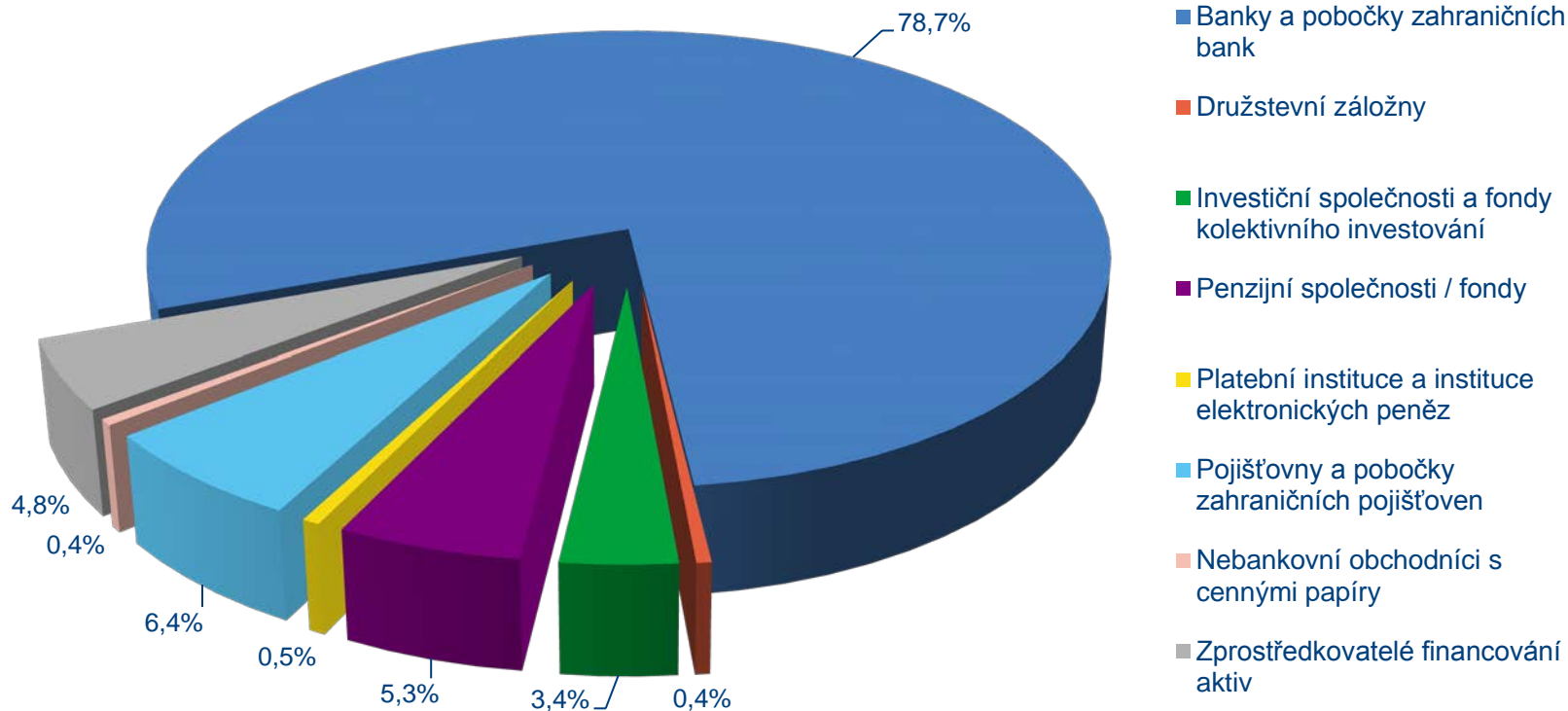
Aktuálně platná a ohlášená sazba CCyB v ČR
(v % celkového objemu rizikové expozice)

Pramen: ČNB

III.

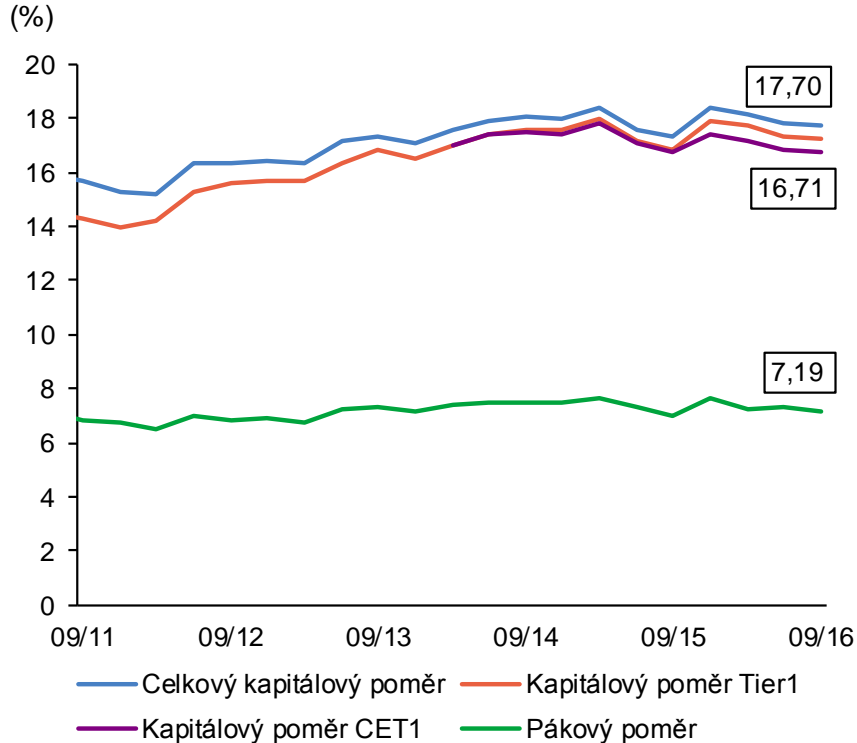
Mikroobezřetnostní politika, její cíle a nástroje

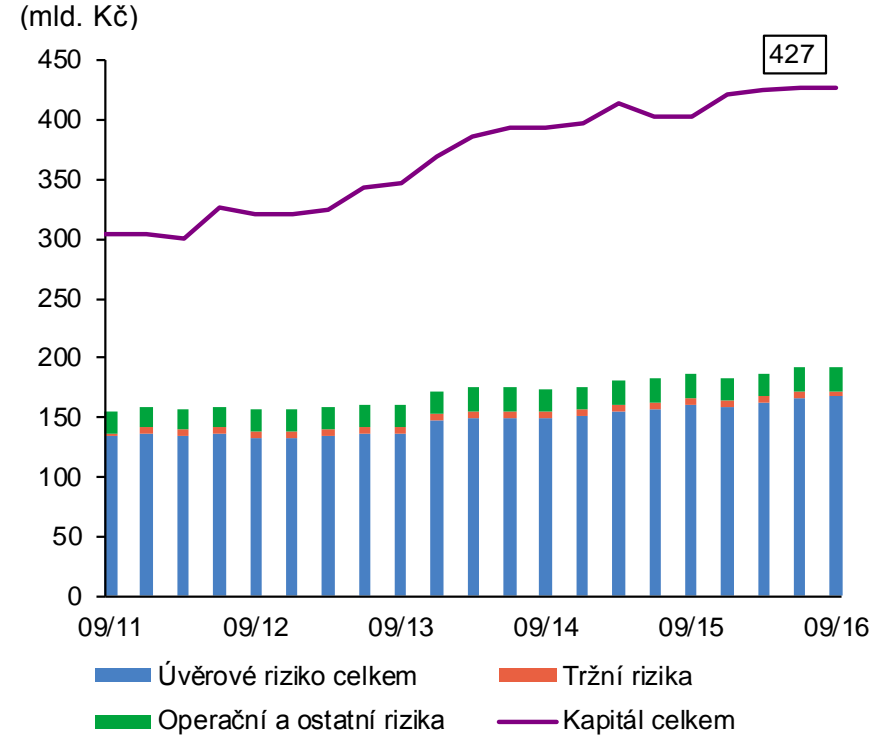
Aktiva celkem: 7,6 bln. CZK (v září 2016)

- Finančnímu sektoru v ČR dominuje bankovní sektor

Kapitálová přiměřenost a leverage ratio

Kapitál a kapitálové požadavky k typům bankovních rizik

Pramen: ČNB

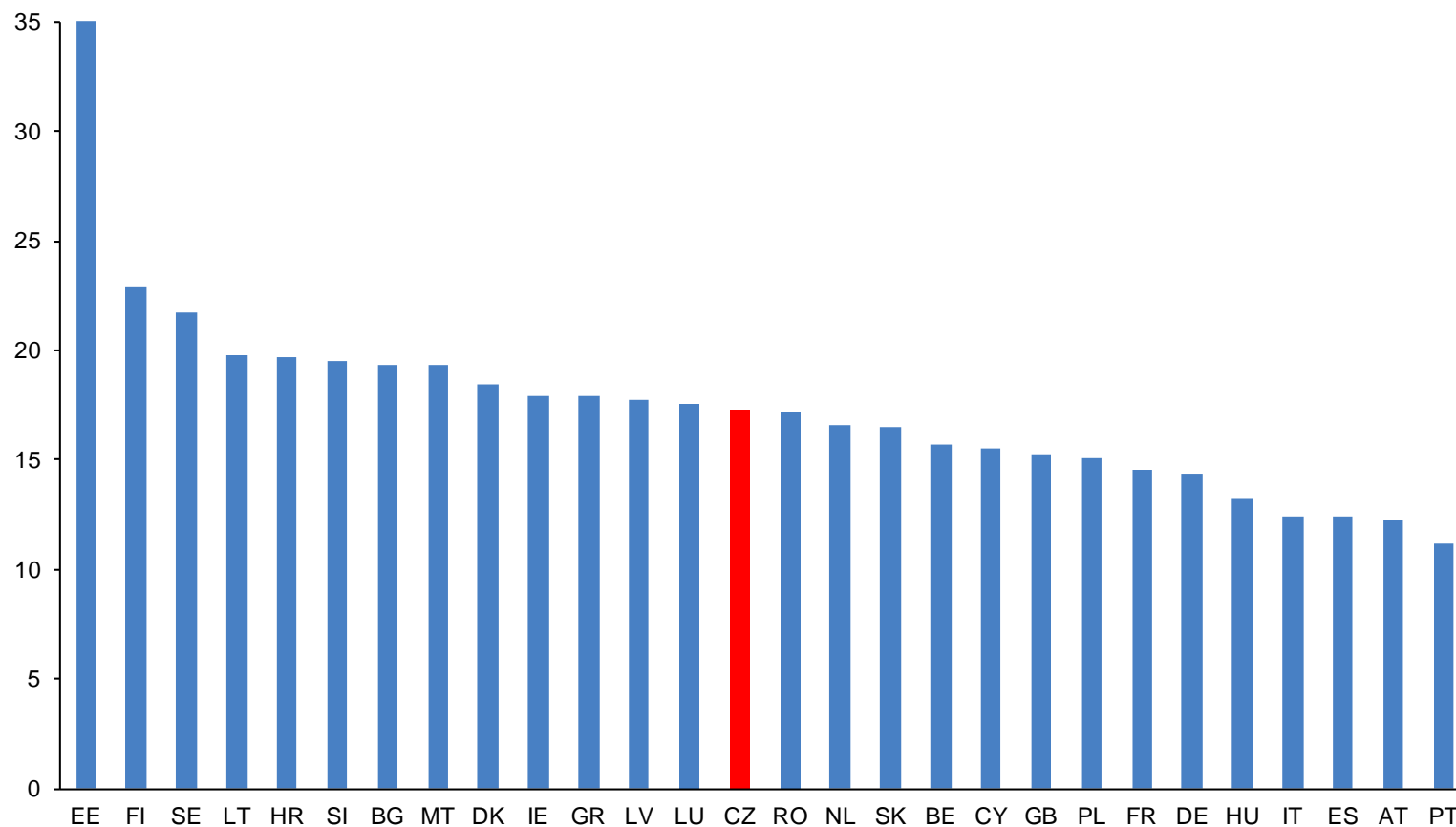
Pramen: ČNB

- **K 30.9.2016 byl celkový kapitálový poměr 17,7% (resp. 16,7% CET1).**

- Kapitálové poměry domácích bank jsou v rámci EU průměrné.
  - ČNB prozatím nepovažuje za nezbytné stanovit všechny požadavky na kapitál v maximálním možném rozsahu.

Kapitálový poměr Tier 1

(v %)

Sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu

Sekce licenčních a sankčních řízení

Sekce dohledu nad finančním trhem I, II

- **Současný funkcionální model dohledu nad finančním trhem napříč sektory:**

Sekce dohledu nad
finančním trhem I

Off-site

On-site

Obezřetnost

Odbor
dohledu
obezřetnosti

Odbor
kontroly
finančního
trhu I, III

Odborná péče

Odbor
dohledu
odborné
péče

Odbor
kontroly
finančního
trhu II

Výkon dohledu nad finančním trhem

- Rizikově vážený kapitál (důraz na výši vysoce kvalitního kapitálu)
- Konzervační kapitálový polštář
- Proticyklický kapitálový polštář
- Kapitálový polštář pro systémově významné instituce
- Pákový poměr
- Omezení velkých expozic
- LCR
- NSFR

- Revize standardizovaného přístupu kapitálových požadavků (RWA)
- Zavedení standardizovaného přístupu kapitálových požadavků u operačního rizika
- Kalkulace kapitálových požadavků u vybraných portfolií v IRB přístupu
- Výše pákového limitu u systémově významných institucí
- Stropy pro výpočet kapitálových požadavků (output floor)
- Bankovní regulace „sovereign exposures“

www.cnb.cz

Vladimír Tomšík
viceguvernér

vladimir.tomsik@cnb.cz